

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/11923,Konferencja-prasowa-prezesa-IPN-Lukasza-Kaminskiego-dotyc-zacza-stanu-realizacji-p.html>
25.04.2024, 22:48

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja prasowa prezesa IPN Łukasza Kamińskiego, dotycząca stanu realizacji projektu „Poszukiwania nieznanych miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego 1944-1956” - Warszawa, 28 lipca 2014

W konferencji wzięli również udział sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Andrzej K. Kunert, naczelnik Samodzielnego Wydziału Poszukiwań IPN prof. Krzysztof Szwagrzyk, prokurator Marcin Gołębiowicz – naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie oraz naczelnik Wydziału Nadzoru nad Śledztwami GKŚZpNP prokurator Marek Sosnowski.

Relacja IPN TV z konferencji prasowej:
<http://youtu.be/HCSNAIHhscs>

Prezes IPN Łukasz Kamiński przedstawił dziennikarzom dzieje projektu „Poszukiwania nieznanych miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego z lat 1944-1956”, poczynając od roku 2011, kiedy to został on zainicjowany przez IPN. Dr Kamiński przedstawił także skomplikowany przebieg prac natury prawnej, dotyczących poszukiwań szczątków ofiar komunizmu, pogrzebanych na Powązkowskiej „Łączce”

pod współczesnymi grobami. Podkreślił, że IPN i ROPWiM uznały, że groby tych ofiar powinny mieć status grobów wojennych i zwróciły się do Wojewody Mazowieckiego o wpisanie ich do rejestru grobów wojennych. Wojewoda nie podzielił tego poglądu prawnego, a Miasto Stołeczne Warszawa stanęło na stanowisku, że nie jest możliwe w obecnym stanie prawnym przeniesienie na inne miejsce grobów z lat 80., co ułatwiłoby prace poszukiwawcze, a następnie budowę Panteonu Narodowego. Prezes IPN poinformował, że rozwiązanie problemu wymaga nowelizacji przepisów prawa. Obecnie trwają, zainicjowane przez Kancelarię Prezydenta, prace nad taką nowelizacją. O opinię o jej pożądanym kierunku poproszone zostały IPN i ROPWiM.

W odniesieniu do niedawnych prac poszukiwawczo-archeologicznych na cmentarzu przy ul. Wałbrzyskiej w Warszawie Prezes Kamiński powiedział, że prof. Szwagrzyk przekazał informację o odnalezieniu szczątków ludzkich wiceprezes IPN Agnieszce Rudzińskiej, ta powiadomiła o tym pion śledczy IPN, a ten – Prokuraturę Rejonową Warszawa-Mokotów. Podkreślił, że wbrew doniesieniom medialnym nie doszło do przerwania prac, gdyż prokuratura i policja pojawiły się na służewskim cmentarzu już po zakończeniu prac archeologicznych, podczas porządkowania tej nekropolii. Podobna procedura – powiadomienie prokuratury powszechnej o znalezieniu szczątków ludzkich – była stosowana kilkakrotnie, np. podczas ubiegłorocznych prac archeologicznych w Areszcie Śledczym w Białymstoku, również kierowanych przez prof. Szwagrzyka.

Uzupełniając tę wypowiedź prok. Sosnowski dodał, że obecnie IPN nie prowadzi śledztwa,

w ramach którego mogły być dokonywane czynności procesowe na cmentarzu przy ul. Wałbrzyskiej. Stąd decyzja o poinformowaniu prokuratury powszechnej o fakcie znalezienia szczątków ludzkich. Teraz – jak stwierdził – pion śledczy IPN oczekuje, że po dokonaniu niezbędnych badań i uzyskaniu opinii biegłych z zakresu m.in. medycyny sądowej, prokuratura powszechna przekaże śledztwo prokuraturze IPN.

Prof. Szwagrzyk przedstawił prezentację dotyczącą prac na cmentarzu przy ul. Wałbrzyskiej. Stwierdził, że jego zespołowi udało się osiągnąć zamierzone cele, a prace archeologiczne tam wykonane, to zaledwie pierwszy ich etap i „krok w dobrym kierunku”. Pytany o najbliższe plany IPN w dziedzinie poszukiwań ofiar terroru komunistycznego Szwagrzyk wymienił poszukiwanie szczątków Danuty Siedzikówny „Inki” w Gdańsku oraz zwłok partyzantów Henryka Flamego „Bartka” na Opolszczyźnie.

Prok. Gołębiewicz, odnosząc się do badań archiwalnych prowadzonych przez prof. Szwagrzyka i jego ekipę oraz prac archeologiczno-poszukiwawczych na Powązkach w latach 2011 i 2012 powiedział, że we wrześniu 2014 r. prokurator IPN podejmie tam czynności poszukiwawcze w ramach odpowiedniego śledztwa. Będą one prowadzone z udziałem archeologów i medyków sądowych. Ich celem jest określenie obszaru pogrzebania ofiar komunizmu i odnalezienie kolejnych szczątków.

Sekretarz ROPWiM Andrzej Kunert podkreślił skalę projektu poszukiwań ofiar komunizmu. Współpracę realizujących go instytucji (IPN, ROPWiM, Ministerstwo Sprawiedliwości, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie i Uniwersytet Medyczny we

Wrocławiu) rozwija się dobrze. Dodał, że działalność, powstałej na mocy porozumienia IPN i PUM, Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów (PBGOT) jest przedsięwzięciem bez precedensu w całej Europie. Jej eksperci zostaną zaproszeni do kilku krajów o skomplikowanej przeszłości, takich jak Hiszpania, czy Grecja - dodał. Minister Kunert podkreślił, że problemy ekshumacji i identyfikacji ofiar komunizmu są rzeczą delikatną, także z uwagi na trudną psychologicznie sytuację rodzin ofiar. Zaapelował do mediów o odpowiedzialne i rozważne relacjonowanie tej tematyki.

